

FOGYATÉKKAL ÉLŐK FOGLALKOZTATÁSA, ELLÁTÁSA

Senki nem tudhatja közülünk, hogy mikor válik fogyatékkal élővé vagy ő maga, vagy valaki családjából. Ennek oka lehet születési probléma, genetikai hiányosság, vagy egyszerűen tragikus kimenetelű baleset. Egy társadalom fejlettségét az mutatja meg, hogy a fogyatékkal élők milyen társadalmi szolidaritásban részesülnek, egy társadalom miképpen próbál – próbál-e egyáltalán – valamit ellensúlyozni a fogyatékkal élők helyzetén. Ebben a körben természetesen jelentős szerepe kell, hogy legyen az állami gondoskodásnak, mely elsősorban a lentebb következő szociálpolitikai intézkedésekben nyilvánul meg.

I. Ki minősül fogyatékkal élőnek?

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban „Fot”) meghatározza a fogyatékos személy fogalmát. Ez alapján fogyatékos személy az, aki olyan tartós vagy végleges érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi vagy pszichoszociális károsodással – vagy ezek bármilyen halmozódásával él, amely a személy környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételét korlátozza vagy gátolja.

Azonban nem csak ez az egy jogszabály tartalmaz szabályokat, melyek a fogyatékos személyekre vonatkoznak, figyelemmel arra, hogy a fogyatékkal élők helyzetét az élet több jogintézménye érinti. Így például Magyarország Alaptörvénye XV. cikkében is rögzíti, hogy Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés – fogyatékoság vagy más egyéb helyzet szerinti különbségtétel – nélkül biztosítja.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

Fontos tudni, hogy a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes érzékelhető és biztonságos épített környezetre és az ezekhez kapcsolódó tájékozási lehetőségekre. Ezen túlmenően biztosítani kell azt is, hogy a fogyatékos személy egyenlő eséllyel hozzáférhessen a közszolgáltatásokhoz, a tömegközlekedési eszközökhöz, a közérdekű- és olyan információkhoz, melyek az őket megillető jogokkal és a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Itt emelendő ki az a tipikus példa is, hogy a közszolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját beviheti például a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény vagy szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

II. Fogyatékosági támogatás, jogosultak köre

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

A „Fot” meghatározza a fogyatékosági támogatásra jogosultak körét (Fot tv. 23.§.). A törvény szerint 18. életévet betöltött személy igényelheti a támogatást, abban az esetben, ha az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon él és magyar állampolgár, vagy letelepedett-, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult erre, aki súlyosan fogyatékos. Ilyen személy többek között a látási fogyatékos, akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes, illetve a hallási fogyatékos, akinek hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad; továbbá az értelmi fogyatékos,

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

akinek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, akinek állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, valamint a mozgásában fogyatékos, akinek helyváltoztatása a jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a jogszabály szerinti mozgáskorlátozottsága miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható.

Támogatásra jogosult továbbá az a személy is, akinek állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, ez az állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

A jogosultak közé tartozik az a halmozottan fogyatékos személy is, akinek a Fot. tv. 23§ (1) bekezdésében foglalt a)-e) és h) pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van, továbbá az a halmozottan fogyatékos személy is, akinek hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az a), c)-e) és h) pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van.

A fogyatékosági támogatást a lakóhely vagy tartózkodási hely szerint illetékes kormányhivatalokban, kormányablakoknál vagy a Magyar Államkinctár Igazgatóságánál lehet igényelni a megfelelő nyomtatványon, személyazonosító okmányok és háziorvosi beutaló, valamint orvosi igazolás birtokában. Fontos tudni, hogy egyes már

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

igényelt és folyósított juttatások kizárhatják a támogatás folyósítását; ilyen például a magasabb összegű családi pótlék.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.